

Anvisningar för förskrivning av synhjälpmedel i Blekinge

Syncentralen/Hjälpmedelscenter
2026-03-27

Karlshamns
kommun

KARLSKRONA
KOMMUN

Ronneby
kommun

REGION
BLEKINGE

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Sölvesborgs
kommun

GENERELL INFORMATION GÄLLANDE SAMTLIGA HJÄLPMEDELSANVISNINGAR

Följande dokument är ett regelverk för förskrivning av synhjälpmedel i Blekinge. Om det inte finns någon anvisning är inte produkten ett förskrivningsbart hjälpmedel i Blekinge. Hjälpmedelsanvisningarna gäller för Region Blekinge och för länets samtliga kommuner genom Samverkansnämnden i Blekinge.

Vid varje hjälpmedelsförskrivning ansvarar förskrivaren för att alla stegen i förskrivningsprocessen genomförs. De utprovningsprotokoll, guider eller utredningsunderlag som finns i Allmän info i Websesam bör användas vid förskrivning.

Att tänka på i samband med förskrivning:

- Kan man lösa problemet utan hjälpmedel?
Ex. kontrollera att allmän-/läsbelysning är bra och att befintliga glasögon används innan du provar ut förstoringshjälpmedel
- Finns det en konsumentprodukt som täcker patientens behov?
Ex. använd datorns inbyggda förstoringsmöjligheter innan du provar ut ett förstoringsprogram
- Börja med det enklaste hjälpmedlet!
Ex. prova optiska hjälpmedel innan läs-TV övervägs.

Flerförskrivning

Flerförskrivning är när man förskriver två hjälpmedel som fyller samma funktion. Grundregeln är att endast ett hjälpmedel förskrivs.

Ex. man kan inte få två portabla förstoringshjälpmedel för att man ska ha dessa i två olika rum.

Fritidshjälpmedel

Det ingår inte i huvudmännens ansvar att förskriva hjälpmedel för sport-, motion och hobbyverksamhet.

Egenavgift

Vissa hjälpmedel är belagda med egenavgift eller årsavgift. Information om vilka hjälpmedel som omfattas av egenavgifter eller årsavgifter finns under respektive anvisning samt i Hjälpmedelshandboken.

Förskrivare och betalare

Normalt betalar den enhet som förskrivaren tillhör. Det finns undantag, så som arbetstekniska hjälpmedel samt vissa medicinska behandlingshjälpmedel.

Målgrupp:

Förskrivning ska alltid baseras på en individuell bedömning som görs av förskrivaren. I anvisningarna anges målgruppen utifrån den högsta synskärpa som är förenlig med förskrivning. Även personer med lägre synskärpa än den angivna inkluderas i målgruppen. Om målgruppen exempelvis anges som ”person med svår synnedsättning”, omfattar detta även individer som är blinda.

För mer detaljerad information om Blekinges rutiner, se Hjälpmedelshandboken och Rutinhandbok.

04 HJÄLPMEDEL FÖR ATT MÄTA, STIMULERA ELLER TRÄNA FYSIOLOGISKA OCH PSYKOLOGISKA FUNKTIONER

0424 Material och utrustning för fysiska, fysiologiska och biokemiska tester

042412 Blodanalysmaterial

042424 Kroppstermometrar

042427 Personvågar

Definition: 1. Reflektor med syntetiskt tal alternativt ljudsignal för blodsockermätning
2. Talande kroppstermometrar
3. Talande personvåg.

Förskrivare: **Definition 1:** Diabetessjuksköterska i samråd med Synpedagog
Definition 2 och 3: Synpedagog

Målgrupp: **Definition 1:** Svår synnedsättning/ blindhet med diagnosen diabetes mellitus och som med optiska hjälpmedel och god belysning inte kan avläsa reflektor.
Definition 2 och 3 Person med grav synnedsättning

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-04-29
Granskad av:	...

12 HJÄLPMEDEL FÖR AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET RELATERADE TILL PERSONLIG FÖRFLYTTNING OCH TRANSPORT

1208 Teknikkäppar och markeringskäppar för orientering

120803 Teknikkäppar

120806 Markeringskäppar

120809 Tillbehör för teknikkäppar och markeringskäppar

Definition: Teknikkäpp, Markeringskäpp och Vit stödkäpp

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Person som på grund av synnedsättning inte kan orientera sig i sin omgivning på ett säkert sätt.

Anmärkning: -

Beslutad av: Samverkansnämnd 2022-09-30

Reviderad av:

Granskad av:

15 HJÄLPMEDEL FÖR AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET RELATERAT TILL ATT SKÖTA HUSHÅLL/HEMLIV

1503 Hjälpmedel för att laga mat och dryck

150303 Hjälpmedel för att väga och livsmedel för tillagning

Definition: 1. Talande hushållsvåg
2. Talande matlagningstermometrar

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Person med svår synnedsättning

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	HMC/Anvisningsgrupp 2016-06-01
Granskad av:	...

18 INREDNINGSDETALJER, TILLBEHÖR OCH ANDRA HJÄLPMEDEL FÖR AKTIVITETER I MÄNSKLIGT SKAPADE INOMHUS- OCH UTOMHUSMILJÖER

1806 Belysningsarmaturer

180606 Läs- och arbetsbelysningar

Definition: Läs- och arbetsbelysning Förstoringslampor

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Person med synnedsättning med behov av att kunna förstora texter och/eller föremål.

Anmärkning: -

Beslutad av:	Samverkansnämnden 2026-09-19
Reviderad av:	
Granskad av:	

22 HJÄLPMEDEL FÖR KOMMUNIKATION OCH INFORMATIONSHANTERING

2203 Synhjälpmedel

220303 Ljusfilter (absorptionsfilter)

Definition: Färgade glas eller tillbehör till glasögon

Förskrivare: Synpedagog, optiker

Målgrupp: Person med synnedsättning

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-06-21
Granskad av:	...

220306 Glasögon och kontaktlinser

Definition: 1: Glasögon med glasögonbågar
2: Kontaktlinser inklusive kosmetisk lins

Förskrivare: **Definition 1:** Ögonläkare, Optiker, Ortoprist.
Definition 2: Optiker med kontaktlinsbehörighet vid syncentral i samråd med ögonläkare.

Målgrupp: **Definition 1:**
Grupp 1: Person med afaki
Grupp 2: Barn och unga < 19 år med behov av glasögon
Grupp 3: Person med synnedsättning som med optimal korrektion (glasögon/linser) har synskärpa 0,3 eller mindre på bästa öga.
Grupp 4: Person med medicinsk orsakad synnedsättning som kräver specialanpassning.

Definition 2:
Person med behov av synkorregerande lins och/eller defekt öga.
Person med keratokonus där synskärpan på aktuellt öga är 0,5 eller mindre med glasögonkorrektion.

Anmärkning:

Reparation av glasögon eller utbyte av repade glas bekostas av regionen tidigast 1 år efter det att glasögonen ursprungligen lämnats ut.

Vid förskrivning av kontaktlinser till personer med afaki kan även afakiglasögon förskrivas. Kompletterande läsglas till afakilins erhålles ej.

Schablonbidrag kan utgå vid diagnosen keratokonus oavsett synskärpa i de fall lins tillpassas av optikerföretag.

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Samverkansnämnden 2016-11-24
Granskad av:	...

220309 **Glas, linser och linssystem som förstorar**
220312 **Kikare och teleskop**

Definition: **1:** Förstoringsglas med eller utan belysning
 2: Kikare, kikarglasögon, luppglasögon

Författare: Synpedagog, optiker

Målgrupp: Person med synnedsättning.

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-06-21
Granskad av:	...

220318 Bildförstorande system

Definition: Elektroniskt förstöringshjälpmedel

Förskrivare: Synpedagog, Hjälpmedelsingenjör på Syncentralen

Målgrupp: Person med synnedsättning som är i behov av högre förstoring där optiska hjälpmedel inte är tillräckligt för att kunna utföra aktivitet.

Anmärkning: -

Beslutad av:	Samverkansnämnd 2022-09-30
Reviderad av:	
Granskad av:	

2213 Hjälpmedel för läsning, teckning och handskrift

221306	Skrivbrädor, läsställ och stödkuddar för böcker
221309	Namnteckningsramar, namnstämplatser och skrivramar
221315	Text-till-tal-hjälpmedel och programvara
221321	DAISY-spelare och e-bokläsare
221327	Utrustning för manuell punktskrift
221330	Skrivmaskiner

Definition: 1: Vinkelställbart bokstöd
2: Namnteckningsram
3: Talande scanner
4: Daisy-spelare
5: Skrivmall
6: Punktskriftsmaskin

Förskrivare: Definition: 1, 2, 4, 5 och 6 Synpedagog
Definition 3: Synpedagog, Hjälpmedelsingenjör på Syncentralen

Målgrupp: **Definition 1:** Person med synnedsättning som har ett kort läsavstånd.
Definition 2: Person med synnedsättning
Definition 3: Person med svår synnedsättning
Definition 4: Person med synnedsättning där optiska hjälpmedel inte ger tillräcklig läskvalité.
Definition 5 och 6: Person med svår synnedsättning/ blindhet

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29 (Def 1&3) Samverkansnämnden 2022-09-30)
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-09-23
Granskad av:	...

2218 Hjälpmedel som registrerar, spelar upp och visar ljudinformation och/ellervisuell information

221803 Utrustning för att spela in och återge ljud

Definition: 1: Fickminne
 2: Etikettläsare

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Person med svår synnedsättning/blindhet som ej kan läsa och/eller föra anteckningar.

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	HMC/Anvisningsgrupp 2016-09-23
Granskad av:	...

2221 Samtalshjälpmedel vid närkommunikation

222112 Programvara för närkommunikation

Definition: Programvara för dator

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Person med Spielmyer-Vogt

Anmärkning: Förskrivning i samråd med Specialpedagogiska skolmyndigheten

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-09-23
Granskad av:	...

2224 Hjälpmedel för distanskommunikation

222433 Snabb- och porttelefon

Definition: Porttelefon som monteras utanför egen ytterdörr

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Person med svår synnedsättning/ blindhet med behov att kunna informeras sig om vem som befinner sig utanför egen ytterdörr.

Anmärkning: Nya förskrivningar av porttelefon kan ej göras då produkter inte finns tillgängliga på markanden

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-09-23
Granskad av:	...

2239 Utmatningsenheter

223905	Taktila displayer
223906	Skrivare
223907	Ljuddisplayer
223912	Programvara för utmatningsenheter

Definition: 1: Punktdisplay
2: Punktskrivare
3: Talsyntes
4: Programvara för förstoring och skärmläsning

Förskrivare: Synpedagog, Hjälpmedelsingenjör på Syncentralen

Målgrupp: **Def 1 och 2:** Person med svår synnedsättning/ blindhet
Def 3 och 4: Person med måttlig och svår synnedsättning samt blindhet

Anmärkning: -

Beslutad av:	Samverkansnämnd 2022-09-30
Reviderad av:	
Granskad av:	...

2245 Orienteringshjälpmedel

224503 Elektroniska orienteringshjälpmedel

224506 Hjälpmedel för akustisk navigering

224509 Kompasser

Definition: 1: Positioneringshjälpmedel (GPS)
2: Ljudsignalsändare för förflyttning på egen hand
3: Punktmärkt eller talande kompass för förflyttning på egen hand.

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Definition 1, 2 och 3: Person med svår synnedsättning

Anmärkning: -

Beslutad av:	Samverkansnämnd 2022-09-30
Reviderad av:	
Granskad av:	

24 HJÄLPMEDEL FÖR ATT KONTROLLERA, BÄRA, FLYTTA OCH HANTERA FÖREMÅL OCH ANORDNINGAR

2413 Elektroniska hjälpmedel för att handha och kontrollera utrustning

241309 Brytare för elektriska anordningar

241321 Pekarhjälpmedel för datorer

Definition:

Förskrivare: Synpedagog

Målgrupp: Person med svår synnedsättning/ blindhet

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-09-23
Granskad av:	

27 HJÄLPMEDEL FÖR ATT KONTROLLERA, ANPASSA ELLER MÄTA DELAR AV FYSISKA MILJÖER

2706 Mätinstrument

270621 Hjälpmedel och verktyg för mätning av klimatförhållanden

270624 Hjälpmedel och verktyg för mätning av färg

Definition: 1: Talande inom-/ utomhustermometrar
2: Talande färgindikator

Författare: Synpedagog

Målgrupp: **Definition 1:** Person med svår synnedsättning
Definition 2: Person med synnedsättning och avsaknad av färgseende

Anmärkning: -

Beslutad av:	LSVO/Samverkansnämnd 2007-05-29
Reviderad av:	Anvisningsgrupp 2016-06-21
Granskad av:	...